



जनकपुरधाम उप-महानगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ६

संख्या : ४

मिति : २०७९/०३/२४

भाग-१

जनकपुरधाम उप-महानगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

जनकपुरधाम, धनुषा

मधेश प्रदेश, नेपाल

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाको सार्वजनिक निजी साझेदारी

ऐन, २०७९

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाको सार्वजनिक निजी साझेदारी  
ऐन, २०७९

## प्रस्तावना:

धार्मिक, सांस्कृतिक र सुन्दर पर्यटकीय नगरीको परिकल्पना साकार पार्न जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका क्षेत्रमापूर्वाधार संरचनाका विकास, निर्माण र सञ्चालन तथा प्रभावकारी सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सार्वजनिक निजी साझेदारीको माध्यमबाट निजी क्षेत्रको लगानी र सहभागिता जुटाउन आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२६ को उपधारा (१) बमोजिमको जनकपुरधाम नगर सभाले यो ऐन बनाएकोछ।

## परिवेद-१

## प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्तनाम र प्रारम्भ :** (१) यस ऐनको नाम “जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाको सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धी ऐन, २०७९” रहेकोछ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसङ्गले अर्का अर्थ नलागेमा यस ऐनमा :-

- (क) “अनुमतिपत्र” भन्नाले आयोजना कार्यान्वयन गर्न दफा ३३ बमोजिम दिइएको अनुमति पत्र सम्झनु पर्छ।
- (ख) “अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्ति” भन्नाले आयोजना कार्यान्वयन गर्न अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्ति सम्झनु पर्छ।
- (ग) “अध्यक्ष” भन्नाले जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका कार्यपालिकाको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ।
- (घ) “अनुमानित आयोजना लागत” भन्नाले देहाय मध्ये जुन बढी हुन्छ, सो लागत लाई जनाउने छः

(१) आयोजना कार्यान्वयन गर्ने निकायले सम्भाव्यता अध्ययनमा उल्लेख गरेको आयोजना विकासमा लाग्ने रकम, वा

(२) सम्भाव्यता अध्ययनका क्रममा उल्लिखित सार्वजनिक निकायबाट निजी निकायमा जाने जम्मा अनुमानित रकमको खुद वर्तमान मूल्य (पछिल्लो सरकारी ऋणपत्रको दरमा दुई प्रतिशत थप गर्दा हुन आउने रकम।)

(ङ) “आयोजना” भन्नाले यस ऐन बमोजिम सार्वजनिक निजी साझेदारीमा कार्यान्वयन गरिने कुनै नयाँ पूर्वाधार संरचनाको डिजाइन, निर्माण, विकास, सञ्चालन वा व्यवस्थापन सम्झनु पर्छ र सो शब्दले देहायका कुरा समेत जनाउनेछः

(१) मौजुदा पूर्वाधार संरचनाको पुर्नस्थापना, आधुनिकीकरण, विस्तार वा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन,

(२) विकास निर्माणको कार्य,

(३) सार्वजनिक सेवा सुविधाको प्रवाह।

(च) “कार्यपालिका” भन्नाले जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका नगर कार्यपालिका सम्झनु पर्छ।

(छ) “निजीनिकाय” भन्नाले सार्वजनिक निजी साझेदारी अन्तर्गत आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सार्वजनिक निकाय बाहेकको निकाय सम्झनु पर्छ र सो शब्दले प्रचलित कानून बमोजिम स्थापना भएका वा मान्यता प्राप्त फर्म, कम्पनी, सहकारी, स्थानीय सामूदायिक संस्था वा गैरसरकारी संस्था सम्झनु पर्छ।

- (ज) “निर्माण” भन्नाले पूर्वाधार संरचनाको निर्माण, विकास वा पुनः स्थापना गर्ने कार्य सम्झनु पर्छ ।
- (झ) “प्रमुख” भन्नाले जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाको प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ञ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका कार्यपालिकाको कार्यालयको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्छ ।
- (ट) “पुनर्स्थापना” भन्नाले मौजुदा पूर्वाधार संरचनाको मर्मत, विस्तार वा पुनःनिर्माण गरी पुनर्स्थापना गर्ने काम सम्झनु पर्छ ।
- (ठ) “पूर्वाधार संरचना” भन्नाले स्थानीय स्तरका विकास आयोजनाहरू, स्थानीय सडक, ग्रामीण सडक, पुल, अस्पताल, नहर, वैकल्पिक उर्जा, केबुलकार लाइन, ट्रली बस संरचना, ट्रामव, प्रदर्शनी स्थल, पार्क, जलाशय, बाँध, ढल निकास, फोहोर मैला प्रशोधन तथा व्यवस्थापन प्लाण्ट, कृषि, वन, सिचाई तथा पर्यटनसंग सम्बन्धित संरचना, रङ्गाशाला, सार्वजनिक सभागृह, बहु आवासीय भवन वा सार्वजनिक गोदाम घर सम्झनु पर्छ र सो शब्दले यस्तै प्रकृतिका अन्य पूर्वाधार संरचना समेतलाई जनाउँछ ।
- (ड) “लेखाजोखा समिति” भन्नाले दफा १२ को उपदफा (१) बमोजिम स्थापना हुने आयोजना लेखाजोखा समिति सम्झनु पर्छ ।
- (ढ) “समझौता” भन्नाले आयोजना कार्यान्वयन गर्न दफा २९ बमोजिम प्रस्तावक सँग गरिएको समझौता सम्झनु पर्छ ।

- (ण) “सर्वेक्षण” भन्नाले आयोजना कार्यान्वयन गर्नको लागि गरिने सर्वेक्षण सम्झनु पर्छ र सो शब्दले आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन, इन्जिनियरिङ्ग डिजाइन कार्य र त्यसको लागि गरिने अन्वेषण समेतलाई जनाउँछ ।
- (त) “सानिसा” भन्नाले सार्वजनिक निजी साझेदारी लाई सम्झनु पर्छ ।
- (थ) “सानिसा इकाई” भन्नाले दफा ११ को उपदफा (१) बमोजिम स्थापना हुने सार्वजनिक निजी साझेदारी इकाई सम्झनु पर्छ ।
- (द) “सानिसा समिति” भन्नाले दफा १० को उपदफा (१) बमोजिमको सार्वजनिक निजी साझेदारी समिति सम्झनु पर्छ ।
- (ध) “सरकार” भन्नाले स्थानीय सरकार, प्रदेश सरकार, नेपाल सरकार समेतलाई सम्झनु पर्छ ।
- (न) “सार्वजनिक निजी साझेदारी” भन्नाले सार्वजनिक सेवासँग सम्बन्धित कुनै आयोजनाको निर्माण, सञ्चालन, व्यवस्थापन वा सम्भार तथा वितीय लगानीमा आंशिक वा पूर्ण रूपमा निजी क्षेत्रलाई संलग्न गराउने गरी सार्वजनिक निकाय तथा निजी निकाय बीच भएको करारीय प्रबन्ध सम्झनु पर्छ ।
- (प) “स्थानीय सरकार” भन्नाले जनकपुरधाम उप-महानगरपालिका सम्झनु पर्छ ।
- (फ) “सोझै प्राप्त भएको प्रस्ताव” भन्नाले सानिसा समितिले आव्हान गरेको तर कुनै इच्छुक निजी निकायबाट पहिचान गरी कार्यान्वयनका लागि पेश गरिएको प्रस्ताव सम्झनु पर्छ ।

- (ब) "शुल्क" भन्नाले अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले सेवा सुविधा उपलब्ध गराए वापत उपभोक्ता सँग लिन सेवा शुल्क समझनु पर्छ।
- (भ) "तोकिएको" वा "तोकिए बमोजिम" भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम समझनु पर्छ।
- (म) "खरिद ऐन" भन्नाले सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ समझनु पर्छ।

## परिच्छेद-२

## सार्वजनिक निजी साझेदारीको ढाँचा

३. सार्वजनिक निजी लगानीमा आयोजना कार्यान्वयन गर्न सकिने : (१) पूर्वाधार संरचना र सेवा क्षेत्र सम्बन्धी कुनै आयोजना सार्वजनिक निजी साझेदारीमा यस ऐन बमोजिम कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ।

(२) सार्वजनिक-निजी साझेदारी आयोजनामा देहायका विशेषताहरु मध्ये अधिकांश विशेषताहरु समिश्रण भएको हुनु पर्ने छः

- (क) पूर्वाधार सेवाको निर्माण, पुर्नस्थापना वा आधुनिकीकरण गर्ने उद्देश्यका लागि निजी निकायको पूर्ण वा आंशिक पूँजी लगानी भएको,
- (ख) निजी निकाय लाई पूर्वाधार वा सेवाको सञ्चालन, मर्मत वा सेवा प्रदान गर्ने गरी जिम्मेवारी दिइएको वा सञ्चालन तथा मर्मत गर्न दिने गरी आयोजनाको व्यवस्थापन सम्झौता भएको,

- (ग) निजी निकायलाई पूर्व निर्धारित मापन योग्य मानक अनुसारको कार्य सम्पादन सँग आवद्ध भुक्तानीको व्यवस्था भएको,
- (घ) निजी निकायबाट पूर्ण वा आंशिक रूपले आम्दानीको जोखिम व्यहोर्ने व्यवस्था स्वीकार गरिएको,
- (ङ) आयोजनाको सम्झौता अवधि स्पष्ट भएको।

४. सार्वजनिक निजी साझेदारीका ढाँचाहरु : दफा ३ को अधीनमा रही सार्वजनिक निजी साझेदारीका ढाँचाहरु देहाय बमोजिम हुन सक्नेछः

- (क) सञ्चालन पूँजी बाहेक निजी लगानी आवश्यक नपर्ने प्रकृतिको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन करार,
- (ख) न्यून वा उल्लेखनीय पूँजी आवश्यक पर्ने निर्माण, स्वामीत्वकरण, सञ्चालन तथा हस्तान्तरण करार,
- (ग) माथि खण्ड (क) वा (ख) मा उल्लिखित करारका अन्य रूपहरु।

५. सार्वजनिक निजी साझेदारी नमानिने अवस्था : यस ऐनको प्रयोजनका लागि आयोजना सम्बन्धी वितीय, प्राविधिक, सञ्चालन वा जोखिम सम्बन्धमा जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका र निजी निकाय दुवैको सहभागिता नरही जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाले निजी निकायबाट कुनै काम वा सेवा प्राप्त गर्ने उद्देश्यबाट सञ्चालन हुने कार्यलाई सार्वजनिक निजी साझेदारी प्रबन्ध मानिने छैन।

६. सार्वजनिक निजी साझेदारीमा कार्यान्वयन नगरिने आयोजना : यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि देहायका आयोजना सार्वजनिक-निजी साझेदारीको माध्यमबाट कार्यान्वयन गरिने छैनः-

- (क) आयोजना सम्बन्धी वितीय, प्राविधिक वा सञ्चालन सम्बन्धी जोखिम निजी निकायलाई हस्तान्तरण नगरी निजी क्षेत्रबाट कुनै काम वा सेवा प्राप्त गर्ने उद्देश्यबाट सञ्चालन हुने,
- (ख) सार्वजनिक सम्पत्ति वा दायित्वको निजीकरण हुने,
- (ग) सरकारी स्वामित्वको उद्यम खडा गरी सार्वजनिक कामको व्यापारीकरण हुने,
- (घ) सार्वजनिक कार्यको लागि निजी निकायबाट प्रदान गरिएको दान, चन्दा वा उपहार प्राप्त हुने,
- (ङ) देशको सुरक्षा सम्बन्धी प्रावधानहरू समावेश हुने आयोजना,
- (च) स्थानीय सरकारले सार्वजनिक निजी साझेदारीमा कार्यान्वयन नगरीने भनी अलग गरेका आयोजनाहरू,
- (छ) सार्वजनिक हितका दृष्टिले सार्वजनिक निजी साझेदारीमा कार्यान्वयन गर्न नहुने आयोजनाहरू।
- सार्वजनिक निजी साझेदारी आयोजना छनौटका आधारहरू:**
- (१) देहायका मुख्य आधारहरूमा सार्वजनिक निजी साझेदारी बमोजिम कुनै आयोजना कार्यान्वयन गर्ने वा नगर्ने निर्णय गरिनेछ:
- (क) जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाले त्यस्तो आयोजनाको लागत व्यहोर्न सक्ने अवस्था भए वा नभएको,
- (ख) आयोजनाको कार्यान्वयनका लागि गरिएको खर्च वा लगानीबाट सार्वजनिक स्तरमा गुणात्मक लाभ प्राप्त हुने अवस्था भए वा नभएको,

- (ग) आयोजना आर्थिक रूपमा सम्भाव्य भए वा नभएको,
- (घ) जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका र निजी निकाय बीच जोखिम तथा लाभको उचित दंगमा बाँडफाँड हुने अवस्था भए वा नभएको।
- (२) सार्वजनिक निजी साझेदारी बमोजिम कुनै आयोजना कार्यान्वयनका लागि सार्वजनिक निजी साझेदारीको ढाँचा छनौट गर्दा देहायका कुराहरूलाई ध्यान दिनु पर्नेछ:
- (क) आयोजनाको उद्देश्य पूरा हुने उपयुक्त स्वरूप भएको,
- (ख) आयोजनाको लागि निजी निकायको साधन श्रोत उपलब्ध भएको,
- (ग) आयोजनाको डिजाइन, लगानी, निर्माण, सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारमा निजी निकायले वहन गर्न सक्ने भूमिका भएको,
- (घ) सम्भावित लगानीकर्ताहरू द्वारा स्वीकार गर्न सक्ने अवस्था रहेको,
- (ङ) उपभोक्ता तथा समुदायले स्वीकार गर्न सक्ने सेवा शुल्क भएको,
- (च) वितीय संस्था तथा लगानीकर्ताहरू द्वारा स्वीकार गर्न सक्ने अवस्था रहेको,
- (छ) लाभ तथा जोखिम बाँडफाँडको स्वरूप निर्धारण भएको,
- (ज) जनकपुरधाम उप-महानगरपालिकाको आर्थिक तथा व्यवस्थापकीय क्षमता भएको,
- (झ) आयोजना सम्झौताको अवधि उल्लेख भएको,
- (ञ) जटिल प्रकृतिका सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्झौताहरू कार्यान्वयन गर्न सक्ने मानव संसाधनको उपलब्धता भएको।

८. खरिद प्रक्रिया: सार्वजनिक निजी साझेदारी कार्यक्रम अन्तर्गत गरीने आयोजनाको पहिचान, स्वीकृति, निजी निकायको छनौट, कार्यान्वयन तथा अनुगमन लगायतको खरिद प्रक्रिया यसै ऐनको व्यवस्था बमोजिम गरिनेछ। यस ऐन बमोजिम खरिद सम्बन्धी नमूना दस्तावेजहरू तयार नभए सम्म संघीय कानून सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाको खरिद नियमावली २०७८ बमोजिम तयार भएका नमूना दस्तावेजहरू प्रयोग गर्न सकिनेछ।

## परिच्छेद-३

## संस्थागत संरचना

९. कार्यपालिका : (१) देहायका आयोजनाहरूको लागि सम्भाव्यता अध्ययन अनुसार आयोजनाको खरिद प्रक्रिया सुरु गर्न स्वीकृति दिने तथा नीतिगत समन्वय गर्ने कार्य नगर कार्यपालिकाबाट हुनेछ:

- (क) दुई करोड रुपैयाँ वा सोभन्दा बढी अनुमानित आयोजना लगात भएको,
- (ख) सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोष वा अन्य कुनै सरकारी अनुदान वा आर्थिक सहयोग आवश्यक भएको,
- (ग) अन्य स्थानीय सरकार, प्रदेश सरकार वा केन्द्रीय सरकार सँगको साझेदारी वा सहभागितामा कार्यान्वयन गरीने आयोजनाहरू।
- तर उपर्युक्त बमोजिमको आयोजनाको खरिद प्रक्रियाको स्वीकृति पश्चात् प्रस्ताव दाता छनौट गर्ने तथा आयोजना सम्झौता गर्ने कार्य भने दफा १० बमोजिमको सानिसा समितिले गर्नेछ।

- (२) कार्यपालिकाको कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिम हुनेछ:
- (क) सार्वजनिक निजी साझेदारीसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण नीतिगत विषयहरूमा मार्ग दर्शन गर्ने,
- (ख) सार्वजनिक निजी साझेदारीमा कार्यान्वयन गर्न सकिने आयोजनाहरूको पहिचान गर्ने,
- (ग) सार्वजनिक निजी साझेदारीका लागि लगानीका क्षेत्रहरू पहिचान गर्ने,
- (घ) उपदफा (१) बमोजिमको सार्वजनिक निजी साझेदारीका आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन, खरिद सम्बन्धी कागजात तथा मस्यौदा आयोजना सम्झौता लगायत आयोजनालाई खरिद प्रक्रियामा लैजान स्वीकृति प्रदान गर्ने,
- (ङ) सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालित आयोजना कार्यान्वयनमा सम्बद्ध निकायहरूसँग आवश्यक समन्वय गर्ने।
१०. सानिसा समिति: (१) यस ऐन बमोजिमको आयोजना कार्यान्वयन गर्नका लागि कार्यपालिकाको प्रमुखको अध्यक्षतामा देहाय बमोजिमको प्रत्येक आयोजनाका लागि एक सानिसा समिति रहनेछ:
- (क) कार्यपालिकाको प्रमुख - अध्यक्ष
- (ख) कार्यपालिकाको उपप्रमुख - सदस्य
- (ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य
- (घ) पूर्वाधार विकास महाशाखा प्रमुख - सदस्य



(२) सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भएका आयोजनाको खरिद प्रक्रिया प्रारम्भ गर्नु अघि लेखाजोखा समितिले आयोजनाको खरिद सम्बन्धी कागजात, मस्यौदा आयोजना समझौता र सोको सम्भाव्यता अध्ययनको उपयुक्तताको लेखाजोखा गर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम लेखाजोखा समितिले आयोजनाको उपयुक्तताको लेखाजोखा गर्दा दफा ७ मा उल्लिखित आधारहरूलाई समेत विश्लेषण गर्नुपर्नेछ ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम आयोजनाको उपयुक्तताको लेखाजोखा गरेपछि लेखाजोखा समितिले सो सम्बन्धमा आफ्नो धारणा र सुझाव समेत समेटी आफ्नो प्रतिवेदन सानिसा समितिमा पठाउनेछ ।

(५) लेखाजोखा समितिले आफूले उपयुक्तताको लेखाजोखा गरेका सबै आयोजनाहरूको कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय सरकारमा पर्ने सक्ने आकस्मिक दायित्वको अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

(६) माथिका दफाहरूमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि केन्द्रीय स्तरमा निर्माण भएको सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धी कानुनले आयोजना लागात वा आयोजनाको प्रकृतिको आधारमा कुनै खास संयन्त्रबाट आयोजनाको उपयुक्तताको लेखाजोखा गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गरेको भए त्यस्तो आयोजनाको लेखाजोखा सो कानुन बमोजिम गराइनेछ ।

(७) लेखाजोखा समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

### परिच्छेद-४

#### आयोजनाको पहिचान र स्वीकृति सम्बन्धी व्यवस्था

१३. आयोजना पहिचान गर्ने : (१) सानिसा समितिले सार्वजनिक निजी साझेदारीमा कार्यान्वयन गर्न सकिने आयोजना पहिचान गरी विवरण अद्यावधिक बनाई राख्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम विवरण राख्दा सानिसा समितिले सम्भाव्यता अध्ययन भए वा नभएका आयोजनाको छुट्टाछुट्टै विवरण राख्नु पर्नेछ ।

१४. प्राथमिकता निर्धारण गर्ने : (१) सानिसा समितिले सार्वजनिक निजी साझेदारीमा कार्यान्वयन गरिने आयोजनाको प्राथमिकता निर्धारण गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम आयोजना कार्यान्वयनको प्राथमिकता निर्धारण गर्दा तोकिएका क्षेत्रलाई तोकिए बमोजिमको प्राथमिकताका आधारमा राख्नु पर्नेछ ।

१५. आयोजना स्वीकृत गराउनु पर्ने : (१) सानिसा समितिले दफा ९ को उपदफा (१) मा उल्लिखित आयोजना सार्वजनिक निजी साझेदारीमा कार्यान्वयन गर्न उपयुक्त देखेमा तोकिए बमोजिमका विवरण खुलाई कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम आयोजना स्वीकृत गराउँदा उक्त आयोजना कुन तरिकाबाट कार्यान्वयन गर्न सकिने हो सो समेत उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

(३) कुनै आयोजना एक भन्दा बढी तरिकाबाट कार्यान्वयन गर्न सकिने भए एक भन्दा बढी तरिका उल्लेख गरी स्वीकृत गराउन सकिनेछ ।

(४) दफा १ को उपदफा (१) मा उल्लिखित आयोजनाहरू बाहेक अन्य आयोजना सानिटा समिति आफैले स्वीकृत गरी अप्पि बढाउन सक्नेछ ।

(५) यस दफा बमोजिम स्वीकृत भएका आयोजनाहरू स्थानीय सरकारको बजेट तथा वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गरिनेछ ।

#### परिवेद-५

#### आयोजनाको खरिद प्रक्रिया सम्बन्धी व्यवस्था

१६. खरिद प्रक्रियाका चरणहरू : (१) यस ऐन बमोजिम पहिचान र स्वीकृति भएका आयोजनाहरूको खरिद प्रक्रिया सामान्यतया देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) योग्यताका लागि मनसाय पत्र आव्हान गर्ने,
  - (ख) योग्यतामा छनौट भएका दरखास्तावालाहरूको संक्षिप्त सूची तयार गर्ने,
  - (घ) प्रस्तावको माग गर्ने,
  - (ङ) प्रस्तावको मूल्यांकन गरी योग्य प्रस्तावकको छनौट गर्ने,
  - (च) प्रस्ताव स्वीकृत गर्ने,
  - (छ) छनौट भएको प्रस्तावक संग आयोजना सम्झौता गर्ने ।
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि बीस लाख रुपैयाँ भन्दा कम अनुमानित आयोजना लागत भएका आयोजनाहरूको हकमा योग्यता सम्बन्धी दरखास्त र प्रस्ताव सम्बन्धी विवरणहरू छुट्टाछुट्टै खाममा एकै चरणमा माग गर्न सकिनेछ ।

१७. मनसाय पत्र आव्हान गर्ने सक्ने : (१) सानिटा इकाईले दफा १६ बमोजिम स्वीकृत आयोजना सार्वजनिक निजी साझेदारीमा कार्यान्वयन गर्न तोकिएका कुराहरू खुलाई सार्वजनिक रूपमा सूचना प्रकाशन गरी मनसाय पत्र आव्हान गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम मनसायपत्र पेश गर्न चाहने व्यक्तिले तोकिए बमोजिमका विवरणहरू खुलाई सोही उपदफा बमोजिम प्रकाशित सूचनामा उल्लिखित समयवाधि भित्र सानिटा इकाई समक्ष मनसायपत्र पेश गर्नु पर्नेछ ।

१८. संक्षिप्त सूचीतयार गर्ने : सानिटा इकाईले मनसाय पत्र प्राप्त भएको मितिले तीस दिनभित्र तोकिएको आधारमा मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्तिको छनौट गरी सोको संक्षिप्त सूची तयार गर्नेछ ।

१९. प्रस्ताव आव्हान गर्न सक्ने : (१) सानिटा इकाईले दफा १८ बमोजिम संक्षिप्त सूची तयार गरेपछि सो सूचीमा परेका मनसायपत्र पेश गर्ने व्यक्तिलाई आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा तोकिएका कुराहरू खुलाई सार्वजनिक रूपमा सूचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव आव्हान गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रस्ताव पेश गर्न चाहने व्यक्तिले तोकिए बमोजिमका विवरणहरू खुलाई साही उपदफा बमोजिम प्रकाशित सूचनामा उल्लिखित समयवाधि भित्र सानिटा इकाई समक्ष प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेछ ।

२०. सोझै प्रस्ताव आव्हान गर्न सक्ने : दफा १७ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि पहिले नै सम्भाव्यता अध्ययन भईसकेको वा तोकिए बमोजिम भन्दा कम लागतको आयोजना भए सानिटा इकाईले आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा तोकिएको कुराहरू खुलाई सार्वजनिक रूपमा सूचना प्रकाशन गरी सोझै प्रस्ताव आव्हान गर्न सक्नेछ ।

२१. प्रस्तावको मूल्यांकन गर्ने : (१) प्राप्त प्रस्तावहरूको मूल्यांकन गर्न सानिसा इकाईले एउटा छुट्टै प्रस्ताव मूल्यांकन समिति गठन गर्नेछ ।

(२) प्रस्ताव मूल्यांकन समितिले देहायका आधारमा प्रस्ताव प्राप्त भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र सम्पूर्ण प्रस्तावहरूको मूल्यांकन गर्नुपर्नेछः

- (क) प्रस्तावकको आर्थिक हैसियत,
- (ख) प्रस्तावकको प्राविधिक क्षमता,
- (ग) आयोजनाको प्रकृति अनुसार सरकारलाई बुझाउने प्रस्तावित रोयल्टी रकम वा आयोजना कार्यान्वयन गर्दा उपभोक्ता सँग लिनै प्रस्तावित शुल्क,
- (घ) प्रस्तावित सेवाका स्तर,
- (ङ) नवीनतम वा उन्नत प्राविधिको प्रयोग,
- (च) तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण ।

(३) मूल्यांकन समितिले उपदफा (२) बमोजिम मूल्यांकन सम्पन्न गरी सोको प्रतिवेदन सानिसा इकाई समक्ष पेश गर्नेछ ।

२२. प्रस्ताव छनौट गर्ने : (१) सानिसा इकाईले दफा २३ बमोजिमको मूल्यांकन प्रतिवेदनका आधारमा प्रस्ताव प्राप्त भएको मितिले तीस दिनभित्र प्रस्ताव छनौट गर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम प्रस्ताव छनौट गरेपछि सानिसा इकाईले सोको जानकारी छिटो साधनद्वारा छनौट भएको प्रस्तावकलाई दिनु पर्नेछ।

२३. वार्ताद्वारा आयोजना कार्यान्वयन गर्न सक्ने : (१) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि देहायका अवस्थामा कुनै आयोजना वार्ताद्वारा कार्यान्वयन गराउन सकिनेछः

- (क) यस ऐन बमोजिम कस्तीमा दुई पटक मनसायपत्र वा प्रस्ताव आव्हान गर्दा पनि आवश्यक संख्यामा मनसायपत्र वा प्रस्ताव प्राप्त हुन नसकेको, वा
- (ख) आयोजनाको प्रकृति वा लागतको कारण प्रतिष्पर्धा हुन सक्ने सम्भावना नभएको, वा
- (ग) नयाँ अवधारणा वा प्राविधि समावेश भएको, वा
- (घ) स्थानीय सामूदायिक संघ संस्थाबाट कार्यान्वयन गरिने तोकिएको रकम सम्म अनुमानित आयोजना लागत भएको ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कुनै आयोजना वार्ताद्वारा कार्यान्वयन गर्न चाहने व्यक्तिले तोकिएको कुराहरू खलुाई सानिसा समिति समक्ष निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन जाचबुझ गर्दा वार्ताद्वारा सो आयोजना कार्यान्वयन गर्न उपयुक्त देखिएमा सानिसा समितिले निवेदकसँग वार्ता गरी कार्यान्वयन गराउनेछ।

तर दफा ९ को उपदफा (१) मा उल्लिखित आयोजनाहरू वा दफा २३ को उपदफा (१) को खण्ड (ख) र (ग) का आयोजनाहरू भए सानिसा समितिले त्यस्ता आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्न कार्यपालिकाबाट स्वीकृति प्राप्त गर्नु पर्नेछ ।

(४) यस दफा बमोजिम वार्ताद्वारा आयोजना कार्यान्वयन गर्दा सानिसा समितिले निवेदक सँग दफा २८ बमोजिमको विवरण माग गर्न सक्नेछ ।

२४. समझदारी पत्र गर्न सक्ने : दफा २२ बमोजिम प्रस्ताव छनौट गोपछि वा दफा २३ को उपदफा (४) बमोजिम माग गरिएको विवरणका आधारमा आयोजना कार्यन्वयन गर्न उपयुक्त देखिएमा सानिसा इकाईले प्रस्तावकसँग आयोजनाको कार्यन्वयन गर्न सम्बन्धमा समझदारी पत्र सम्पन्न गर्न सक्नेछ । तर परियोजनाको प्रकृति हेरी सानिसा इकाईले प्रस्तावक सँग प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता गर्न सक्ने छ ।

२५. आयोजना विवरण पेश गर्नु पर्ने : (१) दफा २४ बमोजिम समझदारी पत्र वा प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता गरेकोमा सो समझदारी पत्र वा प्रारम्भिक आयोजना सम्झौतामा उल्लिखित समयावधि र समझदारी पत्र वा प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता नगरेकोमा आयोजनाको प्रकृति हेरी दुई सय सतरी दिनमा नबढ्ने गरी सानिसा इकाईले तोकेको समयावधि भित्र प्रस्तावकले आयोजना कार्यन्वयन सम्बन्धी तोकिए बमोजिमका विवरणहरू सानिसा इकाई समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अवाधि भित्र प्रस्तावकले त्यस्तो विवरण पेश गर्न नसक्ने कुनै मनासिव कारण देखाइ समयावधि थपको लागि सानिसा इकाई समक्ष निवेदन दिएमा सानिसा इकाईले बढीमा नब्बे दिनको समयावधि थप गरिदिन सक्नेछ ।

२६. रद्द गर्ने सक्ने : (१) दफा २५ बमोजिमको समयावधि भित्र प्रस्तावकले विवरण पेश नगरेमा वा त्यसरी पेश गरिएको विवरण अध्ययन गर्दा आयोजना कार्यन्वयन गर्न सम्भाव्य र उपयुक्त नदेखिएमा सानिसा इकाईले सो कारण खुलाई प्रस्तावकसँग समझदारी पत्र वा प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता गरेको भएत्यस्तो समझदारी पत्र वा प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता र समझदारी पत्र वा प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता नगरेकोमा निजको प्रस्ताव रद्द गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम समझदारी पत्र, प्रारम्भिक आयोजना सम्झौता वा प्रस्ताव रद्द भएमा प्रस्तावकले सानिसा इकाईसँग कुनै किसिमको हानि नोक्सानी वापतको क्षतिपूर्ति दावी गर्न पाउने छैन ।

२७. वार्ताद्वारा आयोजना विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न सक्ने : (१) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कुनै व्यक्तिले विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन नभएको कुनै आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्नका लागि सानिसा समिति समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परेको निवेदन उपर आवश्यक जाँचबुझ गर्दा विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न अनुमति दिन मनासिव देखिएमा सानिसा समितिले निवेदक सँग वार्ता गरी त्यस्तो आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न गराउन अनुमति दिन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्दा गराउँदा लागेको खर्च त्यस्तो विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने गराउने व्यक्ति स्वयंले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(४) यस दफा बमोजिम विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गरिएको कुनै आयोजनाको कार्यन्वयनका लागि प्रतिस्पर्धा गराउँदा उपदफा (२) बमोजिम विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने गराउने व्यक्ति छनौट हुन नसकेमा निजले सो आयोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्दा गराउँदा लागेको खर्च त्यस्तो आयोजनाको कार्यन्वयनको लागि छनौट भएको प्रस्ताव स्वीकृत हुने व्यक्तिले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

२८. सोझै प्राप्त भएको प्रस्ताव माफत आयोजना कार्यान्वयन गर्न सकिने: (१) सानिसा समितिले निजी निकायबाट सोझै प्राप्त भएका प्रस्ताव लाई ऐन तथा नियमावली बमोजिम कार्यान्वयन गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रस्ताव देहायको अवस्थामा स्वीकार गर्न सकिनेछ:

- (क) प्रतिष्पर्धात्मक प्रक्रियाबाट प्रस्ताव दाता छनौट हुन नसकेको आयोजना,  
 (ख) आयोजनालाई कुनै व्यक्तिको स्वामीत्वमा रहेको बौद्धिक सम्पत्ति वा प्राविधि आवश्यक भएकोमा सो आयोजनाको लागि प्रस्ताव गर्ने प्रस्ताव दातासँग मात्र त्यस्तो बौद्धिक सम्पत्ति वा प्राविधि रहेको भएमा, वा  
 (ग) स्थानीय जन समुदायका स्थानीय आवश्यकताहरूलाई पूर्ति गर्नका लागि स्थानीय सामुदायिक संघ, संस्था वा सहकारीबाट प्राप्त भएका प्रस्तावहरू, वा  
 (घ) कार्यपालिकाले आयोजना रणनीतिक महत्वको छ भनी स्वीकार गरेमा।

(३) सानिसा समितिले उपदफा (१) बमोजिम सोझै प्राप्त भएको प्रस्तावलाई पुनरावलोकन गर्दा आकर्षक र लाभदायी भएमा त्यस्तो प्रस्ताव पेश गर्ने प्रस्तावक लाई सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन पेश गर्न लगाउन सक्नेछ।

तर उपदफा (२) को खण्ड (क) बमोजिमको अवस्था भएमा पुनः सम्भाव्यता अध्ययन गराउन आवश्यक हुने छैन।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन अध्ययन गर्दा सो आयोजनाबाट सार्वजनिक हितहुने देखिएमा सानिसा समितिले कार्यपालिकाको सैद्धान्तिक सहमतिका लागि पेश गर्नेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम कार्यपालिकाले आयोजना अघि बढाउन सैद्धान्तिक सहमति दिएमा लेखाजोखा समितिले उक्त आयोजनाको उपयुक्तताको लेखाजोखा गर्नुपर्नेछ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम उपयुक्तताको लेखाजोखा सम्पन्न गरे पश्चात् सानिसा समितिले उक्त आयोजना कार्यान्वयनका लागि यस ऐन बमोजिम प्रस्ताव आव्हान गर्नेछ।

(७) उपदफा (६) बमोजिमको प्रस्तावमा सोझै प्रस्ताव पेश गर्ने प्रस्तावक पनि सहभागी हुन सक्नेछ।

(८) उपदफा (६) बमोजिम प्राप्त भएका प्रस्तावहरूको मूल्यांकन भएपछि छनौट भएको योग्य प्रस्तावकले कबोल गरेको शर्तहरूसँग सोझै प्रस्ताव पेश गर्ने प्रस्तावक मञ्जुर भएमा सोझै प्रस्ताव पेश गर्ने प्रस्तावकलाई छनौट गरी आयोजना कार्यान्वयन गरिनेछ।

(९) सोझै प्रस्ताव पेश गर्ने प्रस्तावकले भाग नलिएमा वा निजले छनौट योग्य प्रस्तावकको प्रस्ताव अनुसार काम गर्न मञ्जुर नगरेमा प्रस्तावकलाई उक्त आयोजना कार्यान्वयन गर्न दिइने छैन।

(१०) सोझै प्रस्ताव गर्ने प्रस्तावकले प्रस्तावमा सहभागी भएको तर छनौट योग्य प्रस्तावक हुन न सकेको र छनौट योग्य प्रस्तावकले पेश गरेको प्रस्ताव पनि स्वीकार नगरेको अवस्था भए त्यस्तो अवस्थामा छनौट योग्य प्रस्तावदाताले प्रस्ताव आव्हानको लिखतमा उल्लेख गरिएको सम्भाव्यता अध्ययनमा भएको खर्च वापतको रकम त्यसरी सोझै प्रस्ताव पेश गर्ने प्रस्तावकलाई भुक्तानी गर्नुपर्नेछ।

(११) सोझै प्रस्ताव पेश गर्ने प्रस्तावकले आयोजना कार्यान्वयन गर्ने पाएमा निजले छनौट योग्य प्रस्तावकलाई प्रस्ताव आव्हानको लिखतमा उल्लेख गरिएको सम्भाव्यता अध्ययनमा भएको खर्च वापतको रकम भुक्तानी गर्नु पर्नेछ।

(१२) सोझै प्रस्ताव पेश गर्ने प्रस्तावक एक जनाले मात्र प्रस्तावमा सहभागी भएमा प्रस्ताव आव्हानको लिखतमा उल्लिखित शर्तहरूका आधारमा प्रस्तावकको प्रस्ताव स्वीकृत गर्न सकिनेछ।

(१३) उपदफा (१२) मा उल्लिखित अवस्थामा पनि सोझै प्रस्ताव पेश गर्ने प्रस्तावकको प्रस्ताव स्वीकृत नभएमा कार्यपालिकाले सम्भाव्यता अध्ययनगर्दा लागेको पूर्व निर्धारित खर्च भुक्तानी गर्नेछ।

(१४) माथिका उपदफाहरूमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि उपदफा (१) को खण्ड (घ) बमोजिमको आयोजनाको अनुमानित लागत रु. पाँच लाख रुपैयाँ भन्दा बढी नभएमा सानिसा समितिले सोझै वार्ताको माध्यम द्वारा सम्बन्धित स्थानीय सामुदायिक संघ, संस्था वा सहकारीलाई त्यस्तो आयोजना कार्यान्वयन गर्न अनुमति दिन सक्नेछ।

२९. **सम्झौता गर्ने :** (१) दफा २५ बमोजिम प्राप्त विवरणको आधारमा प्रस्तावकसँग सम्झौता गर्न उपयुक्त देखिएमा सानिसा समितिले प्रस्तावक सँग आवश्यकता अनुसार वार्ता गरी सम्झौता गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सम्झौतामा सानिसा समितिको तर्फबाट प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले हस्ताक्षर गर्नेछ।

(३) प्रस्तावकले दफा २८ को उपदफा (१) बमोजिमको विवरण सम्झौतामा लेखिएको अवधि भित्र पेश गर्नुपर्नेछ। सो अवधि भित्र प्रस्तावकले त्यस्तो विवरण पेश गर्न नसकेमा प्रस्तावकसँग भएको सम्झौता स्वतः रद्द भएको मानिनेछ।

३०. **सम्झौता खुलाउनु पर्ने कुराहरू :** सम्झौतामा देहायका कुराहरू खुलाउनु पर्नेछ :-

- (क) आयोजनाको विवरण,
- (ख) आयोजना कार्यान्वयन शुरु गर्ने मिति र सम्पन्न गर्ने मिति,
- (ग) आयोजनाको निर्माण वा सञ्चालन गर्दा अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले पाउने सुविधा तथा सहूलियत सम्बन्धी कुरा,
- (घ) अनुमति पत्रको अवधि,
- (ङ) आयोजना कार्यान्वयनको चरणबद्ध विवरण र कार्यान्वयन तालिका
- (च) आयोजनाको प्राविधिक गुणस्तर तथा स्टाण्डर्ड,
- (छ) आयोजना सञ्चालन सम्बन्धी विवरण,
- (ज) जोखिमको बाँडफाँड र आयोजना अवधिमा जोखिम व्यवस्थापन गरिने विधि, कार्य सम्पादनमा आधारित भुक्तानी सम्बन्धी व्यवस्था, कार्य सम्पादनका मूल्यांकनका वस्तुगत आधार र मापदण्ड।
- (झ) आयोजनाको अनुगमन प्रक्रिया सम्बन्धी विवरण,
- (ञ) आयोजना लिजमा दिएको भए सोको विवरण र लिजका शर्तहरू,

- (ट) आयोजना सञ्चालन वा हस्तान्तरणका शर्त,  
 (ठ) आयोजना सञ्चालन गर्दा उपभोक्तासँग लिन पाउने शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था,  
 (ड) आयोजनाको बीमा सम्बन्धी व्यवस्था,  
 (ढ) आयोजनामा जडित मेशिन तथा आयोजना हस्तान्तरणका बखत हुनु पर्ने अवस्था र गुणस्तर,  
 (ण) स्थानीय सरकारलाई बुझाउनु पर्ने रोयल्टी र भुक्तानी विधि,  
 (त) आयोजना कार्यान्वयन गर्दा कुनै पक्षले सम्झौता बमोजिमको दायित्व पुरा नगएको कारणबाट मर्का पर्ने पक्षले प्राप्त गर्ने क्षतिपूर्ति भराउने, सम्झौता उल्लंघन गर्ने पक्षले व्यहोर्नु पर्ने दायित्व तथा सम्झौता रद्द हुने अवस्था,  
 (थ) काबू बाहिरको परिस्थिति सम्बन्धी व्यवस्था,  
 (द) सूचना आदान प्रदान सम्बन्धी व्यवस्था,  
 (ध) कानूनमा हुने परिवर्तनबाट निजी लगानी कर्तालाई कुनै विशेष संरक्षण दिइने भए सो सम्बन्धी व्यवस्था,  
 (न) लागू हुने कानून, विवाद समाधानको संयन्त्र, विधि र प्रक्रिया,  
 (प) सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति सम्बन्धी व्यवस्था,  
 (फ) आयोजनामा स्थानीय सरकारको कुनै लगानी हुने भए त्यस्तो लगानी र सो वापत स्थानीय सरकारको प्राप्त गर्ने प्रतिफल,  
 (ब) अन्य आवश्यक कुराहरू ।

३१. कार्य सम्पादन जमानत सम्बन्धी व्यवस्था : प्रस्तावकले कार्य सम्पादन जमानत वापत आयोजनाको कुल लागतको शुन्य दशमलव पांच प्रतिशत (०.५) भन्दा कम नहुने गरी सम्झौतामा लेखिए बमोजिमको रकम वा सो बराबरको बैंक ग्यारेण्टी आयोजनाको वित्तीय समापन सम्पन्न भए सम्मका अवधिका लागि सानिसा इकाई समक्ष दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

३२. रीत पुगेको मानिने : (१) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि यस ऐन बमोजिम सानिसा समितिबाट आयोजना स्वीकृत भई दफा ३३ बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त गरेकोमा त्यस्तो अनुमतिपत्र प्रचलित कानूनको रीत पुन्याई जारी भएको मानिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम जारी भएको अनुमति पत्रका शर्तहरू उपर अनुमति पत्र बहाल रहको अवधि भर प्रतिकूल हुने गरी सभा वा कार्यपालिकाबाट कुनै कानूनी, प्रशासनिक वा नीतिगत व्यवस्था गरिने छैन र सम्झौता प्रतिकूल हुने गरी गरिएको कुनै कानून, प्रशासनिक वा नीतिगत व्यवस्था मान्य हुने छैन ।

#### परिच्छेद-६

#### अनुमतिपत्र सम्बन्धी व्यवस्था

३३. अनुमति पत्र प्रदान गरिने : दफा ३० बमोजिम सम्झौता गरेपछि सानिसा इकाईले प्रस्तावकलाई आयोजनाको कार्यान्वयन गर्न तोकिए बमोजिमको ढाँचामा अनुमति पत्र दिनेछ ।

३४. अन्य व्यक्तिलाई अनुमति पत्र नदिइने : आयोजनाको कार्यान्वयन गर्नको लागि कुनै क्षेत्रमा कुनै प्रस्तावकलाई अनुमतिपत्र दिइसकिए पछि सम्झौतामा लेखिए बमोजिम सोही क्षेत्रमा सो आयोजनालाई प्रतिकूल असर पर्ने गरी त्यस्तै किसिमको आयोजनाको कार्यान्वयन गर्न अन्य व्यक्तिलाई अनुमतिपत्र दिइने छैन ।

३५. अनुमति पत्रको अवधि : (१) अनुमति पत्रको अवधि पञ्चिस बर्षमा नबढाई समझौतामा लेखिए बमोजिम हुनेछ।

(२) उपदफा (१) मा जुन सुकै कुरा लेखिए पनि विशेष परिस्थिति परी अनुमति पत्रको अवधि बढाउन आवश्यक भएको कारण खुलाई अवधि थपको लागि अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले निवेदन दिएमा र सो निवेदनको व्यहोरा मनासिव देखिएमा कार्यपालिकाले बढीमा पाँच बर्ष सम्म अनुमति पत्रको अवधि थप सक्नेछ।

(३) अनुमति पत्रको अवधि तोकिएको आधारमा निर्धारण गरिनेछ।

३६. अनुमतिपत्र रद्द गर्न सक्ने : (१) अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले समझौता बमोजिम आयोजना कार्यान्वयन प्रारम्भ नगरेमा वा यो ऐन वा यस अन्तर्गत बनेको नियम वा समझौता विपरित कुनै काम गरेमा सानिसा समितिले अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिलाई सूचना दिई निजलाई दिइएको अनुमति पत्र रद्द गर्नसक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अनुमति पत्र रद्द भएमा अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिसँग गरिएको समझौता स्वतः रद्द भएको मानिनेछ।

(३) यस दफा बमोजिम अनुमतिपत्र रद्द भएमा अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले सानिसा समिति सँग कुनै किसिमको दाबी गर्न पाउने छैन।

३७. रोयल्टी बुझाउनु पर्ने : रोयल्टी बुझाउने समझौता भएकोमा अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले समझौता बमोजिमको रोयल्टी समझौता मा उल्लिखित तारिकाबाट जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकालाई बुझाउनु पर्नेछ।

३८. आयोजना हस्तान्तरण गर्नु पर्ने : अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले समझौतामा लेखिएको बमोजिम जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकालाई आयोजना हस्तान्तरण गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम आयोजना हस्तान्तरण गर्ने मितिले कम्तीमा एक वर्ष अगाडि देखि सानिसा इकाईको सुपरीवेक्षणमा समझौतामा उल्लेख भए बमोजिम आवश्यक मर्मत सम्भार गरी हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ।

(३) उपदफा (२) को प्रयोजनका लागि सानिसा इकाईले प्रतिनिधिहरू खटाई पठाउनु पर्नेछ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम आयोजना हस्तान्तरण हुँदा त्यस्तो आयोजनामा जडित मेसिन, उपकरण तथा संरचना समझौतामा लेखिएको बमोजिमको क्षमता, अवस्था र चालू हालतमा हुनुपर्नेछ।

३९. जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाको स्वामित्व हुने : दफा ३८ बमोजिम हस्तान्तरण भएको आयोजना र सोसँग सम्बन्धित घर जग्गा तथा उपकरणको स्वामित्व जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाको हुनेछ।

परिच्छेद-७

लगानी सम्बन्धी व्यवस्था

४०. अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले लगानी गर्नुपर्ने : (१) समझौतामा अन्यथा व्यवस्था भएकोमा बाहेक आयोजना कार्यान्वयन गर्ने अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले लगानी गर्नु पर्नेछ।

(२) अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले आयोजना अन्तर्गतको घर, जग्गा वा मुख्य भेसिन उपकरण धितो राखी ऋण लिँदा सानिसा समितिको स्वीकृति लिनु पर्नेछ । तर जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाले उपलब्ध गराएको घर जग्गा वा अन्य सम्पत्ति धितोमा राख्न पाइने छैन ।

४१. स्थानीय सरकारले संयुक्त लगानी गर्न सक्ने : (१) उपदफा

(२) मा उल्लिखित आधार र कारणबाट औचित्य पुष्टि हुने भएमा विशेष अवस्थामा स्थानीय सरकारले पच्चीस प्रतिशतमा नबढ्ने गरी आयोजनामा शेयर पूँजी लगानी गर्न सक्नेछ ।

(२) देहायका आधारहरू विद्यमान भएमा मात्र जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाले आयोजनामा शेयर पूँजी लगानी सक्नेछः

- (क) आयोजनाको आर्थिक सम्भाव्यता वृद्धि हुने भएमा,
- (ख) आयोजनाको निर्माण तथा सञ्चालनमा सानिसा समितिको उपस्थिति बलियो हुने भएमा,
- (ग) लगानीकर्तालाई सहज वातावरण सिर्जना हुने भएमा,
- (घ) आयोजनाको उचित अनुगमनका लागि शेयर लगानी आवश्यक हुने भएमा ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिमको लगानी आयोजना कार्यान्वयन गर्ने निजी निकायले स्थानीय सरकारको हिस्सा लिनचाहेमा आयोजनाको प्रचलित मुख्यमा हिसाब गरी दिन सकिनेछ ।

४२. अन्य व्यक्तिसँग सम्झौता गर्न सक्ने : (१) आयोजना सम्झौताका शर्तका अधीनमा रही अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा लगानी प्राप्त गर्न वा आयोजना बमोजिमको कुनै कामकुनै व्यक्तिलेबाट गराउने गरी अन्य व्यक्तिसँग सम्झौता गर्न सक्नेछ । तर त्यसरी सम्झौता भएको कारणले आयोजना कार्यान्वयन गर्ने दायित्वबाट निजले छुटकारा पाउने छैन ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले कुनै सम्झौता गरेमा त्यस्तो सम्झौता भएको पन्ध्र दिनाभित्र सो सम्झौताको प्रतिलिपि सानिसा इकाई समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

४३.

भुक्तानी सम्झौता गर्न सक्ने : अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले आयोजना निर्माण गरी स्थानीय सरकारलाई हस्तान्तरण गर्ने गरी वा दफा ४६ बमोजिमको शुल्क नउठाई अन्य रूपमा आयोजनामा गरेको लगानी फिर्ता पाउने गरी दफा ३० बमोजिम सम्झौता भएकोमा कार्यपालिकाले एकमुष्ट रूपमा वा किस्ता बन्दीमा त्यस्तो रकम भुक्तानी पाउने गरी सम्झौता गर्न सक्नेछ ।

४४.

सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोष : (१) स्थानीय सरकारले सम्भाव्य आयको तुलनामा लागत बढी हुने आयोजनालाई अनुदान उपलब्ध गराउन सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोष खडा गर्न सक्नेछ ।

(२) केन्द्रीय स्तरमा जारी भएको कानून बमोजिम स्थानीय स्तरमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाले सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोषको सुविधा पाउने अवस्थामा सोही बमोजिम आयोजनालाई अनुदान उपलब्ध गराउन सहयोग गरिनेछ ।

(३) सम्भाव्यता न्यून परिपूर्ति कोषको स्थापना तथा सोको सञ्चालन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम परेको उजूरी उपर नब्बे दिनभित्र निर्णय गरी सक्नु पर्नेछ र सो उजूरीका सम्बन्धमा सानिसा समितिले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

४९. धर जग्गा प्राप्त गरिदिने : (१) अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले आयोजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पर्ने धर जग्गा आफैले खरिद गरी वा अन्य रूपमा व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(२) अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले उपदफा (१) बमोजिम खरिद गर्न वा अन्य रूपमा व्यवस्था गर्न नसकेमा वा सम्झौतामा कुनै धर जग्गा प्राप्त गर्नु पर्ने उल्लेख भएमा सानिसा इकाईले अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिको अनुरोधमा त्यस्तो धर जग्गा प्रचलित कानून बमोजिम प्राप्त गरि दिनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम धर जग्गा प्राप्त गर्दा जग्गाधनी लाई दिनुपर्ने क्षतिपूर्ति सम्बन्धित अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(४) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेको वा सार्वजनिक जग्गा आयोजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक भएमा सानिसा समितिले कार्यापालिकाको स्वीकृति लिई त्यस्तो जग्गा सम्झौतामा लेखिए बमोजिम वा लिज वा बहालमा प्रयोग गर्न दिन सक्नेछ ।

५०. आयोजनाको सुरक्षा गर्न सक्ने : (१) आयोजनाको सुरक्षा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति आफैले गर्नु पर्नेछ। (२) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले विशेष कारण देखाई आयोजनाको खास किसिमको सुरक्षाको लागि सानिसा इकाईसमक्ष अनुरोध गरेमा सो बापत लाग्ने खर्च अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले व्यहोर्ने गरी त्यस्ता आयोजनाको सुरक्षाको व्यवस्था गर्न सानिसा इकाईले आयोजनाको सुरक्षाको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

५१. सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्ने : (१) आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा सानिसा समितिले अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने सहयोग, दिनु पर्ने स्वीकृति वा गरी दिनु पर्ने काम सम्झौतामा उल्लिखित तारिका र अवधि भित्र गरीदिनु वा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(२) आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले कुनै सहयोग माग गरेमा र त्यस्तो सहयोग प्रचलित कानून बमोजिम उपलब्ध गराउन सकिने भएमा सो बापत व्यहोर्नु पर्ने खर्च र दायित्व अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले व्यहोर्ने गरी सानिसा समिति आफैले त्यस्तो सहयोग उपलब्ध गराउन लेखी पठाउन सक्नेछ ।

५२. विदेशी विनिमयको सुविधा : आयोजनाको कार्यान्वयनको लागि ऋण वा शेयर पूँजीको रूपमा विदेशी मुद्रा लगानी भएमा अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिलाई त्यस्तो ऋणको साँवा वा ब्याज भुक्तानी गर्न वा लगानी फिर्ता गर्नको लागि आवश्यक विदेशी मुद्रा प्रचलित विनिमय दरमा प्रचलित कानून बमोजिम उपलब्ध गराइनेछ ।

५३. विष्फोटक पदार्थको प्रयोग : आयोजनाको कार्यान्वयनको लागि विष्फोटक पदार्थको प्रयोग गर्नु परेमा संघीय कानूनको अधीनमा रही अनुमति पत्र प्राप्त व्यक्तिको अनुरोधमा निजलाई प्रचलित कानून बमोजिम त्यस्तो विष्फोटक पदार्थको प्रयोग गर्न अनुमति पत्र दिइनेछ ।

५४. कानून बमोजिमको सुविधा पाउने : यस ऐन बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त गरी भएको लगानीले यस ऐन बमोजिमको सुविधाको अतिरिक्त प्रचलित कानून बमोजिम उद्योगले पाउने सम्पूर्ण संरक्षण, सुविधा, सहुलियत तथा छुट प्राप्त गर्नेछ ।

५५. सेवा सुविधाको शर्त तोक्न सक्ने : (१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले उपभोक्तालाई सेवा सुविधा उपलब्ध गराउदा समझौताको अधीनमा रही आवश्यक शर्त तोक्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तोकिएका शर्त विपरित उपभोक्ताले सेवा सुविधा उपभोग गर्न पाउने छैन ।

#### परिच्छेद-९

#### विवाद समाधान सम्बन्धी व्यवस्था

५६. छनौट प्रक्रियावा निर्णय सम्बन्धी विवादको समाधान : (१) कार्यपालिका वा सानिसा समितिले यस ऐन बमोजिम सार्वजनिक निजी साझेदारी प्रबन्ध अन्तर्गत प्रस्तावदाताको छनौट सम्बन्धी कारवाही वा निर्णय गर्दा कुनै त्रुटि गरेको वा पालना गर्नुपर्ने कर्तव्य नगरेकोले आफूलाई क्षति पुग्ने वा पुग्न सक्ने कारण खुलाई कुनै प्रस्तावदाताले त्यस्तो निर्णय वा पुनरावलोकनका लागि सानिसा समिति समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दिने निवेदन समझौता हुन भन्दा अघिको कारवाहीका सम्बन्धमा सीमित हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन दिदाँ सानिसा समितिले प्रस्तावदाताको छनौट सम्बन्धी कारवाही वा निर्णयमा त्रुटि गरेको वा पालना गर्नु पर्ने कर्तव्य नगरेको कुरा प्रस्तावदाताले थाहा पाएको सात दिन भित्र निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदनका सम्बन्धमा छानबीन गर्दा प्रस्तावदाताको छनौट सम्बन्धी कारवाही वा निर्णयमा त्रुटि देखिए वा सानिसा समितिले पालना गर्नुपर्ने कर्तव्य पालना नगरेको देखिए वा त्यस्तो निर्णय कानून विपरित भएको देखिएमा सानिसा समितिको प्रमुखले त्यस्तो कारवाही निलम्बन गरी सो निवेदन प्राप्त भएको पाँच दिनभित्र कारण खुलाई लिखित निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिमको निर्णयमा प्रस्तावदाताको छनौट सम्बन्धी कारवाही कसरी अगाडि बढाउने भन्ने कुरा समेत उल्लेख हुनु पर्नेछ ।

(६) उपदफा (४) बमोजिमको निर्णयमा चित्त नबुझ्ने पक्षले त्यस्तो निर्णय भएको मितिले पैंतीस दिनभित्र सम्बन्धित जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन गर्न सक्नेछ ।

५७. समझौता अन्तर्गतको विवादको समाधान : (१) आयोगना समझौतामा प्रचलित नेपाल कानून लागू हुनेछ ।

(२) आयोगना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा सानिसा समिति र अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति बीच कुनै विवाद उत्पन्न भएमा त्यस्तो विवाद पक्षहरूबीच छलफल गरी आपसी समझदारीबाट समाधान गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम आपसी समझदारीबाट विवाद समाधान नभएमा विवादको समाधान समझौतामा उल्लेख भएकोमा सोही बमोजिम र उल्लेख नभएकोमा मध्यस्थता द्वारा गरिनेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम मध्यस्थताद्वारा विवादको समाधान गर्दा मध्यस्थताको कार्यविधि समझौतामा उल्लेख भएकोमा सोही बमोजिम र उल्लेख नभएकोमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

(५) विशेष प्रकृतिका आयोगनाहरूका हकमा लागू हुने कानून र विवाद समाधान सम्बन्धमा छुट्टै व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिएमा कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

५८. क्षतिपूर्ति सम्बन्धी व्यवस्था: (१) आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा कुनै पक्षले यो ऐन वा ऐन अन्तर्गत बनेको नियम वा सम्झौता विपरीत कुनै काम गरेकोबाट अर्को पक्षलाई हानि नोक्सानी पर्ने गणमा त्यसरी पर्ने गएको हानि नोक्सानी वापतको मनासिब माफिकको रकम सो काम गर्ने पक्षले अर्को पक्षलाई क्षतिपूर्ति वापत बुझाउनु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको क्षतिपूर्ति जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाबाट व्यहोर्नुपर्ने भएमा त्यस्तो क्षतिपूर्ति वापतको रकम हिसाब गरी कार्यपालिकाले अनुमतिपत्रको अवधिथप गर्न सक्नेछ।

#### परिच्छेद-१०

#### विविध

५९. संघीय कानूनलाग हुने : संघबाट जारी भएको सार्वजनिक निजी साझेदारी तथा लागानी ऐन २०७५ संग बाझिएको अवस्थामा संघीय कानूनमा उल्लेख भएको ब्यबस्था अनुसार हुनेछ।

६०. भएको व्यवस्था संघ, प्रदेश वा अन्य स्थानीय सरकार सँग मितली आयोजना कार्यान्वयन गर्न सक्ने : संघ, प्रदेश वा अन्य स्थानीय सरकार सँगको सहकार्य र समझदारीमा यस ऐन अन्तर्गतको सार्वजनिक निजी साझेदारी आयोजना कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ।

६१. निर्देशन दिन सक्ने : सानिसा इकाईले सम्झौतामा उल्लिखित शर्तहरूको अधीनमा रही आयोजनाको कार्यान्वयनको सम्बन्धमा अनुमतिपत्र प्राप्त ब्यक्तिलाई समय समयमा आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ।

६२. लिज वा भाडामा दिन बेचबिखन गर्न सक्ने : (१) सानिसा इकाईले अनुमतिपत्र प्राप्त ब्यक्तिलाई जनकपुरधाम उपमहानगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेको संस्थाको स्वामीत्व वा अधीनमा रहेको कुनै घर वा जग्गा लिज वा भाडामा दिन, कुनै मेशिन, औजार विक्री गर्न वा लिज वा भाडामा दिन सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम लिज वा भाडामा दिँदाको शर्तहरू सम्झौतामा लेखिए बमोजिम हुने छन्।

६३. स्थानीय स्रोत, साधन र जनशक्तिको उपयोग गर्नु पर्ने : अनुमतिपत्र प्राप्त ब्यक्तिले आयोजना कार्यान्वयनको सिलसिलामा सम्भव भएसम्म स्थानीय स्रोत, साधन, जनशक्ति र मुलुकाभित्र उत्पादन हुने वस्तु तथा सेवा उपयोग गर्नु पर्नेछ।

६४. अध्ययन प्रतिवेदन माथि अधिकार कायम रहने : प्रस्तावकले प्रस्ताव साथ पेश गरेको अध्ययन प्रतिवेदन सम्बन्धी कागजात उपर निजको पूर्ण अधिकार कायम रहनेछ। प्रस्तावकले लिखित स्वीकृति बिना त्यस्तो अध्ययन प्रतिवेदन सम्बन्धी कागजातहरू अन्यकुनै कामको लागि प्रयोग वा प्रकाशन गर्ने छैन।

६५. नियम बनाउने अधिकार : यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न कार्यपालिकाले आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ।

६६. कार्यविधि तथा निर्देशिका बनाउन सक्ने : सानिसा समितिले यस ऐन तथा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमावलीको अधिनमा रही आवश्यक कार्यविधि तथा निर्देशिका बनाउन सक्नेछ।

प्रमाणिकरण मिति: २०७९/०३/२४

आबाले,  
रत्नेश शशी  
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

जनकपुरधाम उप-महानगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

मुल्य रु. १४/-